

Chiếc la bàn mang đến cuộc sống thành đạt (Trích đoạn cuốn **Tư duy tối ưu** do First News ấn hành)

Nếu làm việc chăm chỉ hơn, tài tình hơn và nhanh nhẹn hơn mà vẫn không có kết quả, thì chúng ta phải làm cách nào?

Nếu bạn phải dừng lại và suy ngẫm về “những ưu tiên số một” trong đời - một vài điều bạn cho là quan trọng nhất - thì đó là những điều gì?

Làm thế nào để xác định được chính xác “những điều quan trọng nhất” trong đời – những điều có vai trò quyết định đến chất lượng sống của bạn, mang đến cho bạn một cuộc sống thành đạt ngoài xã hội và yên bình trong nội tâm?

Liệu bạn có thực sự dành đủ sự quan tâm, sự tập trung và thời gian cho chúng không?

Qua thực tế công việc tại Trung tâm Lãnh đạo Covey (Covey Leadership Center), chúng tôi có dịp tiếp xúc với nhiều người từ khắp mọi nơi trên thế giới, và nhận được nhiều ấn tượng tốt. Họ là những người năng động, chăm chỉ, có năng lực, chu đáo và quyết tâm tạo ra sự khác biệt. Tuy vậy, những người này luôn có những trăn trở lớn hàng ngày khi họ cố gắng dành ưu tiên cho điều quan trọng nhất. Thực ra, việc bạn chọn đọc cuốn sách này là dấu hiệu cho thấy bạn cũng có thể là một trong số những người đang có cùng tâm trạng đó.

Tại sao những điều quan trọng nhất đối với chúng ta lại thường không được ưu tiên trước hết? Nhiều năm qua, chúng ta được trang bị các phương pháp, kỹ thuật, công cụ và kiến thức để quản lý và kiểm soát tốt thời gian của mình. Chúng ta cũng được dạy rằng nếu không ngừng làm việc nhiều hơn, học hỏi cách làm việc tốt hơn và nhanh hơn, sử dụng thiết bị hay công cụ mới, hoặc lưu trữ hay tổ chức hồ sơ theo một cách đặc biệt nào đó thì chúng ta sẽ giải quyết được mọi vấn đề. Vì thế, chúng ta tìm mua những cuốn sổ công tác mới, tham gia một lớp học mới hay đọc một cuốn sách mới. Chúng ta cố gắng học mọi thứ, ứng dụng mọi thứ, chúng ta nỗ lực nhiều hơn nữa, nhưng rốt cục điều gì đã xảy ra? Hầu hết những người chúng tôi gặp cho rằng kết quả đạt được chỉ là tích thêm sự bực bội và phạm thêm nhiều sai lầm.

- Tôi cần có thêm nhiều thời gian!
- Tôi muốn hưởng thụ nhiều hơn. Tôi chỉ chạy loanh quanh và chẳng bao giờ có thời gian cho riêng mình.
- Bạn bè và gia đình luôn đòi hỏi ở tôi nhiều hơn – nhưng làm sao tôi có thể đáp ứng cho họ?
- Tôi luôn gặp khủng hoảng vì sự chần chừ, nhưng tôi chần chừ vì luôn gặp phải khủng hoảng.
- Tôi không giữ được sự cân bằng giữa công việc và cuộc sống cá nhân. Cứ như tôi đang cướp thời gian của việc này để làm việc kia, điều đó chỉ làm cho mọi việc tồi tệ hơn.
- Căng thẳng quá!
- Có quá nhiều chuyện phải làm - và chuyện nào cũng cần cả. Tôi phải lựa chọn làm sao đây?

Phương pháp quản trị thời gian truyền thống cho rằng nếu làm việc với hiệu suất cao hơn, thì cuối cùng bạn sẽ kiểm soát được cuộc sống của mình, và việc tăng cường kiểm soát sẽ đem lại cho bạn sự bình yên và thỏa mãn mà bạn mong muốn.

Chúng tôi không đồng ý với ý kiến đó.

Đặt hạnh phúc của chúng ta dựa vào khả năng kiểm soát mọi thứ là điều vô nghĩa. Trong khi chúng ta có thể kiểm soát việc lựa chọn hành động của mình, chúng ta lại không thể kiểm soát được những hậu quả do hành động của chúng ta gây ra. Các quy luật khách quan hay các nguyên tắc phổ quát mới quyết định các hậu quả đó. Do vậy, *chúng ta* không kiểm soát cuộc sống của chúng ta; mà *các nguyên tắc* làm điều đó. Chúng tôi cho rằng ý tưởng này lý giải cho những nỗi thất vọng của nhiều người về cách “quản trị thời gian” trong cuộc sống.

Có một phương pháp quản trị thời gian hoàn toàn khác và hiệu quả hơn gấp nhiều lần. Đó là quan điểm dựa vào nguyên tắc. Nó ưu việt hơn so với các chỉ định của phương pháp truyền thống, như là phải nhanh hơn, mạnh hơn, khôn ngoan hơn và nhiều thứ khác. Thay vì đưa cho bạn một chiếc đồng hồ khác, phương pháp này sẽ đem đến cho bạn một cái la bàn - vì rằng xác định đúng đích đến mới là điều quan trọng hơn so với việc bạn đi nhanh như thế nào.

Về một phương diện nào đó, cách tiếp cận này rất mới mẻ; nhưng ở một góc độ khác, nó không có gì xa lạ. Nó bám rễ sâu vào các nguyên tắc cổ điển, có tính muôn thuở, trái ngược với cách tiếp cận nóng vội, đốt cháy giai đoạn, cách làm giàu nhanh mà không cần bỏ công sức như vẫn được quảng bá trên vô số sách báo nói về cách quản trị thời gian hiện hành và về “sự thành đạt”. Chúng ta đang sống trong một xã hội hiện đại đề cao các kỹ thuật đi đường tắt, đốt cháy giai đoạn. Tuy nhiên chất lượng cuộc sống không phải là cái có thể đạt được bằng sự nóng vội hay đi đường tắt.

Không có con đường tắt như thế! Nhưng có một con đường khác dẫn đến thành công. Con đường đó dựa vào các nguyên tắc đã được minh chứng trong suốt quá trình lịch sử. Nếu có thông điệp nào được rút ra từ chân lý này, thì đó là: một cuộc sống có ý nghĩa không phải là vấn đề tốc độ nhanh hay chậm hoặc hiệu suất cao hay thấp. Vấn đề là bạn đang làm gì và vì sao bạn làm điều đó, chứ không phải bạn làm nhanh tới mức nào.

Chúng ta có thể ghi nhớ các nguyên tắc sau:

- So sánh hình ảnh “*Chiếc đồng hồ và cái la bàn*”, chúng ta sẽ xem xét khoảng cách - mức độ không phù hợp giữa cách sử dụng thời gian của chúng ta với những điều thực sự quan trọng đối với ta. Chúng ta sẽ đi vào phân mô tả ba “thế hệ” quản trị thời gian truyền thống, gồm cả mô thức hiện hành về hiệu suất và sự kiểm soát, và bàn luận vì sao cách tiếp cận thuần túy dựa vào “chiếc đồng hồ” này thực sự làm gia tăng khoảng cách - mức độ không phù hợp đó. Chúng ta sẽ xem xét sự cần thiết của tư duy mới - thế hệ quản trị thời gian thứ tư - một tư duy hoàn toàn khác với tư duy của các thế hệ trước. Chúng tôi khuyên bạn nên kiểm tra lại cách sử dụng thời gian của mình, xem bạn chỉ chạy theo những việc thuần túy “khẩn cấp” hay có quan tâm đến những điều thực sự “quan trọng” đối với cuộc đời của bạn. Chúng ta cũng sẽ xem xét những hậu quả do “thói quen khẩn cấp” gây ra. Cuối cùng, chúng ta sẽ đi vào nghiên cứu “những điều quan trọng nhất” - tức là những nhu cầu cơ bản của con người và những năng lực cần thiết để sống, yêu thương, học hỏi và để lại một di sản cho thế hệ sau - và làm thế nào để ưu tiên cho điều quan trọng nhất, nhờ sử dụng cái la bàn nội tâm để điều chỉnh cuộc sống của chúng ta phù hợp với các hiện thực theo hướng “chính Bắc” đích thực chi phối chất lượng cuộc sống của chúng ta.

- Ghi nhớ thông điệp “*Giữ cho điều quan trọng luôn là quan trọng*”, chúng ta sẽ nghiên cứu quy trình tổ chức Phần tư Thứ II - quy trình 30 phút mỗi tuần, chỉnh đồng hồ phù hợp với hướng của la bàn, giúp bạn chuyển trọng tâm từ “tính khẩn cấp” sang “tâm quan trọng”. Chúng tôi sẽ nêu khái quát trước để bạn hình dung ra các lợi ích tức khắc, sau đó sẽ đi sâu vào từng phần của quy trình để bạn thấy rõ sự phong phú mà quy trình này có thể đem đến cho cuộc đời của bạn. Cụ thể, chúng ta sẽ xem xét:

- Làm thế nào nhận diện sứ mệnh của bạn và tạo lập một viễn cảnh tương lai mạnh mẽ đem lại ý nghĩa và mục đích và trên thực tế, trở thành ADN của cuộc đời bạn.
- Làm thế nào tạo ra sự cân bằng và sự hiệp lực giữa các vai trò khác nhau trong cuộc sống của bạn.
- Làm thế nào xác lập và đạt được các mục tiêu dựa trên các nguyên tắc để đem lại chất lượng cao nhất cho cuộc sống.
- Làm thế nào giữ vững quyết tâm luôn ưu tiên cho điều quan trọng nhất.
- Làm thế nào để hành động chính trực vào những thời khắc quyết định - nghĩa là tinh táo và khôn ngoan để xác định đúng “ưu tiên cho điều quan trọng nhất” là bám giữ kế hoạch cũ hay thay đổi nó... và để có thể làm bất cứ điều gì bạn cho là đúng với niềm tin và sự thanh thản.
- Làm thế nào để biến các tuần lễ của bạn thành một vòng xoắn ốc không ngừng đi lên trong học tập và trong cuộc sống.

- Quan tâm đến “*Sức mạnh của sự đồng tâm hiệp lực*”, đề cập đến các vấn đề và tiềm năng của quan hệ tương thuộc trong thực tế - chiếm tới 80% thời gian hoạt động của chúng ta - một lĩnh vực gần như bị lãng quên hoặc không được đề cập thích đáng trong cách quản trị thời gian truyền thống. Chúng ta sẽ xem xét sự khác biệt giữa quan hệ tương tác giao dịch và quan hệ tương tác biến đổi với những người khác. Thay vì coi người khác như những nguồn lực, qua đó chúng ta khai thác để thu được kết quả nhiều hơn thông qua sự trao quyền, chúng ta sẽ xem xét cách thức tạo ra sự hiệp lực có sức mạnh nhờ cùng chung một khát vọng và những thỏa thuận hiệp lực. Chúng ta cũng sẽ xem xét vấn đề trao quyền - tức “chuyên dịch điểm tựa” đến vị trí xa nhất của đòn bẩy - và những điều mà bạn có thể làm để thúc đẩy sự trao quyền cho cá nhân và tổ chức, và dùng nó làm chất xúc tác tạo ra sự biến đổi trong mối quan hệ với gia đình, với tập thể đồng nghiệp hay với các tổ chức xã hội.

- Chú trọng “*Sức mạnh và sự bình yên của lối sống dựa vào nguyên tắc*”, chúng ta sẽ tham khảo một số ví dụ có thực từ cuộc sống, và tìm hiểu vì sao cách tiếp cận của thể hệ quản trị thời gian thứ tư có thể làm chuyển biến thực sự chất lượng cuộc sống hàng ngày của bạn và tính chất của những việc bạn làm. Phần kết luận của cuốn sách tập trung vào các nguyên tắc để sống bình yên và làm thế nào để vượt qua những trở ngại chủ yếu để mang lại cho bạn một cuộc sống mỹ mãn, vui vẻ và có ý nghĩa.

Để thu được hiệu quả tốt nhất, trong từng nội dung bạn nên liên hệ với bản thân mình, với khuôn mẫu đã được dạy dỗ, với động cơ của mình, để xem đâu là “điều quan trọng nhất” đối với bạn, và bản thân bạn đại diện cho điều gì. Đây là một quá trình đấu tranh nội tâm ở mức cao. Khi đọc cuốn sách này, chúng tôi khuyên bạn nên thỉnh thoảng dừng lại và lắng nghe tiếng nói từ cả khối óc lẫn con tim của mình. Khi đã thấm nhuần và hiểu sâu sắc về sự tự ý thức, bạn sẽ có sự thay đổi. Khi đó, bạn sẽ nhìn thế giới với đôi mắt khác. Bạn sẽ nhìn các mối quan hệ với cái nhìn khác. Bạn sẽ nhìn thời gian một cách khác. Bạn sẽ nhìn bản thân mình khác trước. Chúng tôi tin rằng cuốn sách này sẽ giúp bạn có sự tăng tiến vượt trội trong việc tạo ra một cuộc sống có chất lượng cho bản thân và những người xung quanh.

Chúng tôi cảm ơn bạn đã xem xét những cách thức mà chúng tôi tin là tốt hơn. Từ những kinh nghiệm của mình, chúng tôi tin rằng những nguyên tắc đúng đắn mà cuốn sách này nêu ra sẽ giúp bạn có được cuộc sống yên bình và thành đạt.

Sức mạnh bắt nguồn từ các nguyên tắc.

Chúng tôi tin rằng nội dung cuốn sách này sẽ giúp bạn thoát khỏi sự ràng buộc của chiếc đồng hồ và khám phá ra cái la bàn của chính mình. Chiếc la bàn này sẽ giúp bạn sống, yêu thương, học tập, và để lại một di sản lớn và lâu bền với niềm vui bất tận.

- **Stephen R. Covey**